

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL BRANDUOLINĖS ENERGIJOS ĮSTATYMO NR. I-1613 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-19-1547)**

2019-10-14 Nr. NV-2860

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: sudaryti prielaidas efektyviau įgyvendinti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo procedūras ir taupyti nutraukimo procedūroms skirtas lėšas.

Dabartinė situacija:

Vykdamas Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimą, palaipsniui griaunami Ignalinos AE statiniai, nebeatliekantys savo tiesioginių funkcijų, įskaitant ir pagalbinius statinius, kurie nebuvo užteršti radioaktyviomis medžiagomis. Šių, radioaktyviomis atliekomis neužterštų statinių priskyrimas branduolinės energetikos objekto statiniams (toliau – BEOS), nebeatitinka Ignalinos AE dabartinės veiklos ir nepagrįstai ilgina bei brangina Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo procesą, kadangi tokių statinių nugriovimui taikomi griežtesni dokumentacijos parengimo reikalavimai, nei reikėtų. Siekiant supaprastinti tokių statinių nugriovimo procesą ir sutaupyti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui skirtas lėšas, įstatymo projektu siūloma įtvirtinti nuostatas, kuriomis vadovaujantis, branduolinės energetikos objekto pastatai ir inžineriniai statiniai būtų priskiriami prie BEOS, įvertinus juose vykdytą arba vykdomą veiklą, paskirtį ir galimybę būti užterštais radioaktyviosiomis medžiagomis, t. y. branduolinės energetikos objekto pastatai ir (ar) inžineriniai statiniai BEOS būtų priskiriami vadovaujantis realiomis jų techninėmis ir (ar) branduolinės, radiacinės, fizinės saugos savybėmis.

Taip pat įstatymo projektu siūloma tikslinti sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtį, kadangi jame nurodomos tik tos radioaktyviosios atliekos, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje, tačiau branduolinės energetikos objekte yra saugomos ne tik šios atliekos, bet ir iš smulkiųjų atliekų gamintojų priimtose saugoti radioaktyviosios atliekos. Visų radioaktyviųjų atliekų saugojimą ir tvarkymą branduolinės energetikos objekte prižiūri Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI). Radioaktyviosios atliekos, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje ir kitos branduolinės energetikos objektuose saugomos radioaktyviosios atliekos bus tvarkomos ar vežamos į atitinkamus radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius. Radioaktyviųjų atliekų vežimui yra reikalinga licencija, vežimo veikla taip pat turi būti prižiūrima VATESI. Todėl tuo atveju, kai iš branduolinės energetikos objekto reikėtų vežti radioaktyvias atliekas į kitą branduolinės energetikos objektą ir tarp jų būtų iš smulkiųjų atliekų gamintojų priimtose saugoti radioaktyviosios atliekos, jų vežimui reikėtų dviejų institucijų – VATESI ir Radiacinės saugos centro – išduotų licencijų. Sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtį papildžius branduolinės energetikos objekte tvarkomomis radioaktyviosiomis atliekomis, priežiūros mechanizmas būtų patobulintas, o ūkio subjektui būtų palengvinta veikla, kadangi tiek šių atliekų saugojimą ir tvarkymą, tiek vežimą (ir radioaktyviųjų atliekų, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje, ir kitų branduolinės energetikos objektuose saugomų radioaktyviųjų atliekų, kurias tvarkymo metu yra sunku atskirti) prižiūrėtų viena institucija – VATESI.

Pažymėtina, kad, rengėjų teigimu, įgyvendinus šiuos pakeitimus dėl paprastesnių procedūrų, taikomų griaunant Ignalinos AE pastatus ir (ar) inžinerinius statinius, bus efektyviau įgyvendinamas Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas ir bus taupomos tam skirtos lėšos (apie 160 tūkst. eurų).

Projekto esmė:

- 1) Nustatyti, kad pastatai ir (ar) inžineriniai statiniai priskiriami branduolinės energetikos objekto statiniams vadovaujantis realiomis jų techninėmis ir (ar) branduolinės, radiacinės, fizinės saugos savybėmis, o jų priskyrimas kontroliuojamas derinant branduolinės energetikos objekto projektą arba jo pakeitimą;
- 2) patikslinti sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtį, nurodant ir branduolinės energetikos objekte tvarkomas radioaktyvias atliekas.

Derinimas: įstatymo projektas derintas su Aplinkos ministerija, Teisingumo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, VATESI ir VĮ Ignalinos atominė elektrinė. Į institucijų pastabas atsižvelgta, pastabų įvertinimas derintas darbine tvarka.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė esminių pastabų įstatymo projektui, kurias siūlytina įvertinti iki svarstymo Vyriausybėje.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.